

Kutsal Kitapların Değiştirilip Değiştirilmediği

– muhammed-ridvan-kaya · 18 Mayıs 2026

Kutsal kitapların zaman içinde değişip değişmediği sorusu özellikle İslam dünyasında önemli bir tartışma konusudur. Bu tartışmalar, Kur'an'daki ilgili ayetler, erken dönem İslam bilginlerinin yorumları ve tarihsel bağlamların incelenmesiyle şekillenmiştir. Kur'an'ın belirli ayetlerinde eski kutsal kitapların değiştirilmesi veya bozulmasıyla ilgili çeşitli ifadeler yer almakta bu da konuya dair farklı yorumları gündeme getirmektedir.

Tahrif, kelime anlamı itibarıyla "uç, sınır, kenar" anlamlarına gelen "harf" kelimesinden türetilmiştir.

Kavram, genel olarak şu anlamlarda kullanılmıştır:

1. Bir sözü iki farklı şekilde yorumlayarak bir tarafa çekmek,
2. Kelimenin veya sözün anlamını benzer bir anlamla değiştirmek,
3. Sözün anlamını bozmadan lafzını değiştirmek.

Bu tanımlamalar, İsfehâni'nin Müfredât (s. 228), İbn Manzûr'un Lisânü'l-Arab (c. IX, s. 43) ve Cürcâni'nin Tarîfât (s. 53) gibi kaynaklarda yer almaktadır. Kur'an'da "tahrif" kelimesi kelimelerin yanlış yorumlanması veya anlamlarının bozulması anlamında kullanılmaktadır. Tahrif kelimenin veya sözün yanlış bir şekilde bir yere yönlendirilmesi manasının değiştirilmesi olarak tanımlanabilir. Kur'an'da tahrif kelimesi özellikle Ehl-i Kitap olarak bilinen Yahudi ve Hristiyanlara yöneltilen bir eleştiri olarak karşımıza çıkar. Bakara Sûresi 75, Nisa Sûresi 46, Maide Sûresi 13 ve 41. ayetlerinde bu kavram geçer. Bu ayetlerde özellikle kelimelerin yanlış bir şekilde yer değiştirilmesi ve anlamlarının değiştirilmesi vurgulanmaktadır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta tahrifin genellikle eski kitapların değiştirilmesinden çok bu kitapların yanlış yorumlanması veya öğretilerinin göz ardı edilmesiyle ilgili olduğudur. Kur'an'da tahrif kelimesi hem kelimelerin anlamlarının çarpıtılması hem de dilin eğilip bükülmesi anlamında kullanılmaktadır. Nisa Sûresi 46. ayette Yahudilerin Nebimiz Muhammed'e karşı, kelimeleri eğip bükerek ona hakaret etmeleri eleştirilmektedir. Bu kutsal kitapların değiştirilmesiyle değil dinî metinlerin yanlış yorumlanmasıyla ilgili bir durumdur. Ali İmran Sûresi 78. ayetinde ise bazı kişilerin dini metinleri okuyarak onları yanlış bir şekilde sunmaları ve kendi çıkarlarına göre yorumlamaları eleştirilir. Burada Tevrat ve İncil'in tahrifi değil bu kitapların yanlış yorumlanması ve kişisel çıkarlar doğrultusunda kullanılmalrı söz konusudur. Kur'an eski kutsal kitapları tasdik eden bir kitap olarak kabul edilir. Bununla birlikte Kur'an'da Tevrat ve İncil ile ilgili çeşitli eleştiriler de yer alır. Özellikle Tevrat ve İncil'in değiştirilip değiştirilmediği konusu İslam dünyasında geniş bir şekilde tartışılmaktadır. Maide Sûresi 45-68. ayetlerinde Tevrat ve İncil'in doğru bir şekilde uygulanmadığı bunlara aykırı hareket edenlerin eleştirildiği vurgulanır. Burada bu kitapların değiştirilmesi değil doğru uygulanmaması söz konusu edilmiştir. Bu nedenle İslam'a göre Tevrat ve İncil'in değiştirilmesi değil bu kitapların hükümlerine aykırı hareket edilmesi Kur'an'daki eleştirilerin odağındadır. Kur'an'daki Maide Sûresi 66. ayette Tevrat ve İncil'in içeriğiyle ilgili herhangi bir değişiklik yapılmadığı ancak bu kitapların gerekliliklerinin yerine getirilmediği belirtilmektedir. Bu eski kitapların içeriğiyle ilgili bir tahrif değil doğru bir şekilde uygulanmaması ile ilgilidir. Ayrıca Maide Sûresi 47. ayetinde de İncil halkının Allah'ın indirdiğiyle hüküm

vermedikleri takdirde sapmış olacakları ifade edilmiştir. Kur'an önceki kitaplarla arasında bir onaylayıcı ilişki kurmaktadır. Ali İmran Sûresi 3. ayette "Kitabı sana hak ile onların elindekini tasdik edici indirdi. Ve Tevrat ve İncil'i de indirmiştir." ifadesi Kur'an'ın önceki kitaplarla olan ilişkisini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Ayrıca ayette elindekini diyor. Tevrat ve İncil'in içeriği temelde doğru kabul edilse de bunların yanlış yorumlanması ve uygulanması Kur'an'da eleştirilen bir durumdur. Dolayısıyla Kur'an'ın önceki kitapları değiştirdiğini söylediğini söylemek yerine bu kitapların doğru bir şekilde uygulanmadığını ifade edebiliriz. Kur'an'a göre eski kutsal kitaplar tamamen değiştirilmiş değildir. Bu noktada iki farklı ihtimal ortaya çıkmaktadır:

1) Bu kitaplar kısmen değiştirilmiş olabilir.

2) Bu kitaplar değiştirilmemiştir, ancak yanlış yorumlanmış veya yanlış uygulanmıştır. Ali İmran Sûresi 3. ayetinde Kur'an'ın elindekini onaylayıcı olarak gönderildiği belirtilmektedir. Bu da önceki kitapların içeriklerinde bir bozulma olmadığını sadece yanlış yorumlandıklarını gösterir. Bu yaklaşım eski kutsal kitapların bir kısmının zaman içinde çevirilerle değişmiş olabileceğini ancak asıl öğretilerinin bozulmadığını kabul eder. Bunun yanı sıra Maide Sûresi 43. ayette Tevrat'ın doğru uygulanmaması eleştirilmiş 66. ayette ise bu kitapların doğru uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu eski kitapların içeriğinin değişmediğini fakat doğru uygulanmadığını gösteren bir başka delildir.

Bakara Sûresi 75. Ayeti

> "İnanacaklarını umuyor musunuz? Oysa bunlardan bir grup Allah'ın sözünü işittirler sonra onlar ona akıl erdirdikten sonra bilerek onu çarpıttırlardı." Bu ayette geçen yuharrifunehu, "Allah'ın sözünün yanlış yorumlanması" anlamında kullanılmıştır. Burada kastedilen, Ehl-i Kitap'tan bir kesimin Allah'ın ayetlerini kendi çıkarlarına göre eğip bükmesidir. Yani aynı Müslümanlar gibi ayetleri çarpıttıkları belirtilmektedir.

Nisa Sûresi 46. Ayeti

> "Yahudilerden bir kısmı kelimeleri yerlerinden saptırırlar ve işittik ve isyan ettik ve dinle dinlemez ve dillerini bükerek dine saplayıp bizi gözet derler. Eğer işittik ve itaat ettik ve dinle ve bize bak deselerdi kendileri için daha hayırlı ve daha sağlam olurdu. Fakat Allah onları küfürleri yüzünden lanetlemiştir. Birazı hariç iman etmezler." Bu ayette Yahudilerin, Nebimiz Muhammed'e karşı hakaret ve beddua amacıyla kelimeleri eğip bükerek kullandıkları ifade edilmektedir. Ayetin bağlamı, kutsal kitapların lafzî değişikliğinden ziyade yanlış yorum ve çarpıtma üzerinedir.

Maide Suresi 13. Ayet

> "Sözlerini bozmaları sebebiyle onları lanetledik ve kalplerini kaskatı yaptık; kelimeleri yerlerinden kaydırıyorlar ve kendilerine öğütlenen şeyden pay almayı unuttular. Onlardan pek azı hariç, daima hainlik üzerinde muttali olursun; yine de onları affet ve aldırma. Şüphesiz Allah iyi davrananları sever."

Maide Suresi 41. Ayet

> "Ey Resul! Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Onlar ki ağızlarıyla "inandık" derler, kalpleriyle inanmamışlardır. Yahudiler arasında olanlar yalana kulak verirler ve sana gelmeyen başka bir kavme kulak verirler. Onlar kelimeleri yerlerinden kaydırıp eğer size bu verilirse alın, ve eğer verilmezse sakının derler. Ve Allah birini saptırmak isterse, sen onun için Allah'a karşı hiçbir şey yapamazsın. İşte onlar, Allah'ın kalplerini temizlemesini istemediği kimselerdir. Onlar için dünyada rezillik ve ahirette büyük bir azap vardır."

Bu ayetlerde de lafzî bir değişiklikten ziyade, Allah'ın emirlerinin unutulması ve yanlış yorumlanması eleştirilmektedir. Tahrifle ilişkili olarak kullanılan bir diğer kavram "tebdil"dir. Tebdil, "bir şeyi başka bir yere koymak", "tahrif etmek", "değiştirmek, yanlış yorumlamak , anlamını çarpıtmak" anlamlarına gelir. Bakara Sûresi 59 ve A'râf Sûresi 162. ayetlerinde, İsrailoğullarının Allah'ın kendilerine emrettiği sözleri başka sözlerle değiştirdiği belirtilmiştir. Ancak burada da kutsal metinlerin değiştirilmesinden ziyade, Allah'ın emirlerine itaat etmemek vurgulanmaktadır.

Kur'an, önceki kutsal kitapları tasdik edici bir role sahiptir:

> "Sana ellerindeki doğrulayan kitabı hak ile indirdi. Ve Tevrat ve İncil'i indirmişti." (Ali İmran Sûresi 3)
Ayrıca, Kur'an'da yer alan bazı ayetlerin, Tevrat ve İncil'deki ifadelerle paralellik gösterdiği görülmektedir:

Tevrat: Maide Sûresi 45. ayeti, bugünkü Tevrat'ta yer alan "göze göz, dişe diş" yasasıyla örtüşmektedir (Çıkış 21:23-25).

Zebur: Enbiya Sûresi 105. ayetinde "Arza salih kullarım varis olacaktır" ifadesi, Zebur'un 37. Mezmur'un 29. cümlesiyle aynıdır.

İncil: Fetih Sûresi 29. ayetinde, inananların İncil'de gittikçe kuvvetlenen bir filize benzetildiği açıklanır ve bu benzetme Matta 13:1-43'te yer alır.

> "De: Tevrat'ı getirin ve eğer doğru iseniz Tevrat'ı okuyun."(Al-i İmran Suresi, 93)

Bu ayet, Tevrat'ın Kuran'ın yazıldığı dönemde hala geçerli bir kaynak olduğunu gösterir. Aynı şekilde, İncil'in hükmüyle ilgili şu ayette oldukça açıklayıcıdır:

> "İncil ehli Allah'ın onda indirdiğiyle hükmetsinler..."(Maide Suresi, 47)

Bu ayetler, Allah'ın sözlerinin korunmuş olduğunu ve Tevrat ile İncil'in güvenilir kaynaklar olarak kabul edildiğini açıkça ifade eder. Tevrat, Zebur ve İncil'in değişmediğine dair en güçlü kanıt, bu metinlerin korunması için yapılan sıkı uyarılardır. Örneğin:

Yasanın Tekrarı 4:2: "Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın."

Yasanın Tekrarı 12:32: "Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın."

Bu uyarılar, metinlerin değiştirilemeyecek kadar kutsal kabul edildiğini göstermektedir. Ayrıca, metinlerin değiştirilebilmesi için her bir nüshanın toplanması ve tüm inananların buna sessiz kalması gerekirdi. Ancak, bu senaryo tarihsel ve pratik olarak mümkün değildir. Tahrif iddialarını ortaya atanların çoğu, bu iddialarını destekleyecek somut deliller sunamamaktadır. Sıklıkla, "Bilmiyorum, öyle duydum" gibi cevapsız argümanlarla karşılaşırız. Ancak bir kutsal kitabın tahrif edildiğini iddia etmek, çok büyük bir iddiadır ve bu tür bir iddianın güçlü kanıtlarla desteklenmesi gerekir. Bu bağlamda Kuran'da geçen şu ayet oldukça çarpıcıdır: > "İncil ehli Allah'ın onda indirdiğiyle hükmetsinler. Ve kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar fasıklardır."(Maide Suresi, 47) Bu ayet, Kuran'ın yazıldığı dönemde Hristiyanların elinde bulunan İncil'in geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Eğer İncil o dönemde tahrif edilmiş olsaydı, Allah'ın böyle bir ayet indirmesi düşünülemezdi. Bu, Allah'ın hikmeti ve gücüyle bağdaşmaz. Değişiklik iddialarına karşı en güçlü kanıtlar, tarihsel el yazmaları ve arkeolojik bulgulardır. İncil'in değişmediğini ispatlayan binlerce eski el yazması bulunmaktadır. İsa Mesih'in yaşamından sonraki ilk yüzyıllara dayanan 5.000'den fazla Eski Yunanca el yazması ve 9.000'den fazla Latince,

Süryanice gibi diğer dillerde el yazmaları vardır. Ayrıca, ilk kilise önderlerinin yazılarındaki yoğun İncil alıntıları, İncil'in metnini neredeyse eksiksiz bir şekilde yeniden oluşturabilecek niteliktedir. Örnek olarak, İncil'de geçen Beytesta Havuzu'nun 5 eyvanlı yapısı uzun yıllar şüpheyle karşılanmış, ancak arkeologlar bu yapıyı tam da İncil'de anlatıldığı gibi ortaya çıkarmışlardır. Aynı şekilde, İncil'de geçen yer adları ve tarihsel detaylar, hiçbir hataya yer vermeyecek şekilde doğrulanmıştır. Luka'nın Elçilerin İşleri kitabında bahsettiği 32 ülke, 54 şehir ve 9 adanın tamamı arkeolojik ve coğrafi olarak doğrulanmıştır. Ölü Deniz Tomarları: 1947'de Kumran Mağaraları'nda bulunan el yazmaları, Tevrat'ın metninin binlerce yıldır değişmediğini kanıtlamaktadır. M.Ö. 200 ile M.S. 70 yıllarına tarihlenen bu metinler, modern Tevrat metniyle birebir örtüşmektedir.

Ebla Tabletleri: Bu tabletler, İncil'de anlatılan olayların yaşandığı dönemin adet ve kültürünü doğrulamaktadır.

Pilatus Yazıtı: Pontius Pilatus'un adını içeren bu yazıt, İncil'de bahsedilen bir tarihi figürün varlığını desteklemektedir.

Troia Şehri: İncil'de bahsedilen bazı tarihi olayların gerçekliğini dolaylı olarak destekleyen bir başka arkeolojik keşiftir.

Hristiyanlıkta üç büyük mezhep vardır: Katolikler, Ortodokslar ve Protestanlar. Bu mezhepler arasındaki farklılıklar bilinse de, İncil'in metni konusunda aralarında bir farklılık yoktur. Eğer bir mezhep İncil'i değiştirmiş olsaydı, diğer mezhepler buna itiraz ederdi.

Ortak Metin: Bugün kullanılan İncil nüshaları, mezhepler arasında aynı metni içerir. Bu da, herhangi bir mezhebin tek başına bir değişiklik yapmadığını gösterir.

İncil'in metninin tahrif edilmediğini gösteren bir diğer önemli unsur, metnin kendi içindeki tutarlılığıdır. Eğer İncil üzerinde değişiklikler yapılmış olsaydı, bu değişiklikler kaçınılmaz olarak metnin kendi içinde çelişkiler oluştururdu. Ancak İncil'i dikkatlice okuyan herkes, metnin akıcı, tutarlı ve mantıklı bir yapıya sahip olduğunu görebilir. Bazıları, İncil'in MS 325'teki İznik Konsili'nde değiştirildiğini iddia etmektedir. Ancak bu, tarihi gerçeklerle çelişmektedir. İznik Konsili'nde İncil metni tartışılmamış, yalnızca İsa Mesih'in doğasıyla ilgili teolojik konular ele alınmıştır. Eğer metin üzerinde değişiklikler yapılmış olsaydı, bu, inançları uğruna işkence gören ve öldürülen ilk Hristiyanların tepkisiyle karşılaşırdu. Fakat böyle bir olayın yaşandığına dair hiçbir kayıt bulunmamaktadır. Konseyde, İncil metni konusunda bir ihtilafın kaydedilmemiş olması, metnin bütünlüğünü ve otoritesini koruduğunu göstermektedir. M.S. 7. yüzyıla gelindiğinde, Hristiyanlık dünyanın dört bir yanına yayılmış ve İncil birçok dile çevrilmişti. Bu dönemde dünyanın farklı bölgelerinde İncil nüshaları bulunmaktaydı. Eğer bu kutsal metinlerde bir değişiklik yapılmış olsaydı, bu değişikliğin tüm dünyaya yayılması ve herkesin buna sessiz kalması oldukça zordu. Coğrafi Dağılımın Önemi: Hristiyanlık Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarına yayılmıştı. Bu kadar geniş bir coğrafyada bulunan metinleri aynı anda değiştirip dağıtmak, o dönemin şartlarında imkânsızdı. Dil Sorunu: İncil, farklı dillere çevrildiği için bir dilde yapılan değişikliğin diğer dillerdeki nüshalara da yansıtılması gerekirdi. Ancak farklı dillerdeki nüshalar arasındaki uyum, böyle bir değişikliğin gerçekleşmediğini kanıtlamaktadır.

Tevrat ve Zebur, hem Yahudiler hem de Hristiyanlar tarafından kabul edilen kutsal metinlerdir. Bugün Yahudilerin elindeki Tevrat ve Zebur, Hristiyanların kullandıklarıyla aynıdır. Eğer bu metinlerde bir

değişiklik yapılmış olsaydı, iki din arasında büyük bir çatışma yaşanması beklenirdi. Ancak, metinlerin aynı kalması, değişiklik iddialarını çürütmektedir. Sonuç olarak Kur'an'da Tevrat ve İncil'in tamamen tahrif edildiğine dair kesin bir hüküm bulunmamaktadır. Aksine, Kur'an'ın birçok ayeti bu kitapların Allah'tan indirildiğini ve doğru uygulandıklarında insanlara rehberlik edeceğini vurgulamaktadır. Kur'an, Ehl-i Kitap'tan bir grubun Allah'ın ayetlerini yanlış yorumladığını ve bazı emirleri gizlediğini belirtir. Kur'an, Tevrat ve İncil'in tamamının tahrif edildiğini ifade etmez.

Bu nedenle, Tevrat ve İncil'in tahrifi konusunda Kur'an perspektifinden iki sonuç çıkarılabilir:

1. Tevrat ve İncil, yanlış yorumlanmış, gizlenmiş ve yanlış çeviriler yapılmıştır.
2. Bu kitapların asıl mesajı korunmuştur ve doğru uygulandığında Allah'ın rehberliğini taşımaktadır. İslam'a göre kutsal kitapların tahrif edilmesi konusu aslında eski kitapların yanlış yorumlanması veya uygulanmamasıyla ilgilidir. Kur'an önceki kitapları tasdik etmekte ve onların içeriklerinin doğru olduğuna işaret etmektedir. Ancak bu kitapların zaman içinde yanlış bir şekilde yorumlanması veya insanlar tarafından yanlış bir biçimde sunulması tahrif olarak kabul edilmektedir. Kur'an'ın Tevrat ve İncil ile ilgili yaptığı eleştiriler bu kitapların içeriklerinin değiştirilmesi değil doğru bir şekilde uygulanmamasıyla ilgilidir. Bu nedenle kutsal kitapların değiştirilip değiştirilmediği sorusu İslam perspektifinden incelendiğinde eski kitapların içeriğiyle değil onların yanlış yorumlanmasıyla ilişkilidir. İncil'in, Tevrat'ın, Zebur'un değiştirildiği iddiaları, ne tarihsel ne de mantıksal olarak desteklenmektedir. Aksine, binlerce eski el yazması, arkeolojik bulgular ve metnin tutarlılığı, kutsal kitapların güvenilirliğini kanıtlamaktadır. Kuran ayetleri de kutsal kitapların geçerliliğini destekler niteliktedir. Bu metinler, Allah'ın koruma gücü altında binlerce yıl boyunca korunmuş ve aynı kalmıştır. İnsan eliyle bir değişiklik yapılabilmesi için coğrafi, dilsel ve mezhepsel birçok engelin aşılması gerekirdi ki bu, o dönemin şartlarında imkânsızdır. Kutsal metinlerin değişmediği gerçeği, Allah'ın sözlerinin doğruluğunu ve güvenilirliğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Aynı durumlar Kur'an'ında başına geldi. Kur'an yanlış çevrildi. Tefsiri yapıldı. Ayetlerde geçen kelimeler özellikle hadisleri kabul edenler tarafından gizlenip başka kelimeler yerlerine eklendi. Örneğin sabah Kur'an'ı yerine sabah namazı eklendi. Kelimelerin yerleri kaydırıldı.

>“Ve Allah'ın ayetlerini yalanlayan kimselerden olma yoksa hüsrana uğrayanlardan olursun.”(Yunus Suresi, 95)

Sonuç olarak Kur'an, önceki kutsal kitapların varlığını, doğruluğunu ve ilahi kaynağını tasdik etmektedir. Ancak bu kitapların lafzen değilse de yorum ve uygulama bakımından tahrife uğradığını bildirmektedir. Ayetlerde vurgulanan tahrif, daha çok ilahi öğretilerin kişisel çıkarlar doğrultusunda çarpıtılmasıdır. Dolayısıyla Kur'an'a göre tahrif, bir metin bozulmasından çok, bir bağlam sapmasıdır.

Kutsal kitapların değiştirildiğini iddia edenler şu sorulara cevap vermelidirler:

- 1) Kur'an'daki eleştirilerin odaklandığı mesele, eski kitapların içeriğinin bozulması mı, yoksa bu kitapların hükümlerinin doğru bir şekilde uygulanmaması mı?
- 2) Sizler cemaat liderlerinizin kitaplarının değiştirilmesine müsaade eder misiniz? Sizin cemaat liderinizin sıradan bir insandır. Allah'ın sözleri mi önemlidir yoksa sizin cemaat liderinizin sözleri mi?
- 3) Her devirde kötü insanlar olduğu gibi iyi insanlarda yok mudur. Ali İmran Sûresi 113-114. ayetlerinde bahsedilen, Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanan Ehl-i Kitap kimlerdir. Eğer bu kitaplar tahrif edilmiş olsaydı, Allah neden onları salih bir topluluk olarak tanımlasın? Bu ayetler eski kitapların aslında

bozulmadığını işaret etmez mi? "Hepsi aynı değildir. Kitap ehlerinden Allah'ın ayetlerini okuyarak gece vakitlerinde secdeye duran bir topluluk vardır. Allah'a ve ahiret gününe inanırlar ve iyiliği emreder ve kötülükten menederler. Ve hayır işlerine koşarlar. İşte onlar salihlerdendir."

4) Maide Sûresi 82'de geçen, Hristiyanların iman edenlere sevgi bakımından en yakın topluluklar olduğu ifadesi, İncil'in özünün değişmediğine işaret etmez mi. Eğer İncil tamamen değiştirilmiş olsaydı, bu sevgi ve yakınlık nasıl açıklanabilir? Maide Sûresi 82. Ayet "Şüphesiz insanlar içinde inananlara en yaman düşman olarak Yahudileri bulursun. Ve sevgice inananlara en yakınları da biz Nasrani'yiz diyenleri bulursun. Şüphesiz onların içinde büyüklük taslamayan papazlar ve rahipler vardır.

5) Hadid Sûresi 27'de, İsa'ya tabi olanların kalplerine şefkat ve merhamet konulduğu belirtiliyor. Bu ayet, havarilerin İncil'i değiştirmediyine dair bir delil değil midir. Şefkat ve merhametle anılan bu topluluğun, kutsal bir metni bozma ihtimali var mıdır? Bu topluluk kendi çocuklarını da dindar Hristiyanlar olarak yetiştirmeye çalışmaz mı?

6) Neden bu kitaplara uyanlara "sapmış" değil, "salih" denmektedir. Bu durum, kutsal kitapların özüne sadık kalındığında doğru bir yolun mümkün olduğunu göstermiyor mu?

7) Kur'an'da, Tevrat ve İncil'in uygulanmadığı, fakat içeriklerinin doğru olduğu eleştiriliyor (Maide Sûresi 47, Maide Sûresi 66). Eğer Kur'an, bu kitapların hükümlerini onaylıyorsa, bu kitapların değiştirilmiş olduğu iddiası Kur'an'ın bu tasdikiyle çelişmez mi?